

Falu

Légy üdvözölve hát, te messzi, puszta táj,
 Hol otthonára lel a béke, munka, ihlet,
 Hol napjaim búvó patakja folydogál
 Völgyében boldog feledésnek.
 Tiéd vagyok, tiéd: a züillesztő erők,
 A fényes orgiák világát hagyva hátra,
 Juték dús tölgyesek és hallgató tag mezők,
 A gondolatszülő semmittevés honába.

Szeretlek téged, árnyas kert,
 A hűsöddel, virágaiddal,
 Szeretlek, tarka rét, a szénakazlaiddal,
 Ahol bozót között csobognak csermelyek.
 Előttem él a táj, egész a láthatárig:
 Emitt két tiszta tó azúrkek síkja látszik,
 Színén halászladik lebeg szép csendesen.
 Azon túl dombsorok és sávós rozsvetések,
 Nagymessze kunyhók, szerteszóra,
 És méla nyáj legel a parti réteken,
 Gabonaszárítók, forgó malomvitorla;
 A jó mód s munka látszik mindenben.

Itt a hiú világ zajától mentesülve,
 Én a Valódiában az üdvöm meglelem,
 Szabad lelkemmel a Törvényt dicsőítem,
 A műveletlenek hadával nem törődve.
 Részvétellel hallgatom a koldus halk szavát,
 S a gaztevőt, s az ostobát
 Meg nem irigyelem bitortott nagyságában.

Ó, múltak bölcsei, hozzátok fordulok!
 E fenséges nyugodt magányban
 Tisztábban hallik hangotok,
 Elúzi álmát renyhességnek,
 Felszítja munkakedvemet,
 S a lelkemben talajra lelnek
 Bölcs alkotó eszméitek.

De szörnyű gondolat borítja lelkem gyászba:
 A dús mezők közt szerteszét

Emberbaráti szem kétségbeesve látja
A bárdolatlanság pusztító szegényét.
Panasszal, könnyel nem törődve,
A dolyfös úri rend – a sors kegyeltje ő –
Érzést, emberjogot tiporva, félrelökve,
Mint dudva, szívja el a földet művelő

Paraszt tulajdonát, a napjait, robotját.
Az úri földeken, az úr szolgálatában
A rabság, ő maga, botorkál csontsoványan,
Korbács alatt szántván barázdát.

Itt sárga vonja mind a járma terheit,
Reményt és hajlamot csírázni hagyni nem mer.
A szűz azért virágzik itt,
Hogy kéjjel tépje le gonosz gazember.
Az őszülő apa elveszti támaszát,
Szeretve fölnevelt, munkára kész fiát,
Ki atyja hajlokát igyekszik odahagyni,
Megy, hogy növelje a cselédek rab hadát.

Ó, tudna bár szavam a rest szivekre hatni!
Keblemben mért lobog ily terméketlen láng?
Kapnám kezembe csak szavaknak ostorát!
Megérem-é szünetét az elnyomásnak végre?
Láncát veszti a cár intésire a rab,
És felvilágosult, szabad honunk egére
Feljő, barátaim, a rózsás virradat?

...Visszatértem, ím...

...Visszatértem ím
A messzi zugba, ahol egykoron
Két évem elszelelt száműzetésben.
Tíz éve annak is, és mennyi minden
Meváltozott az életembe', s lám,
A természet törvényeit követve,
Én is megváltozék – de itt elég
Egy pillanat – és átölel a múlt,
S úgy érzem, este itt kószáltam még
E kis ligetben.
S ím, a házikó,
Hol éltünk, jómagam s szegény dadám.
Már nincs a drága köztünk – s a szobából

Nem hallani nehézkes lépteit,
S fáradhatatlan házi zörmölését.
És ím, az erdős domb, ahol gyakorta
Pihentem, nézve mozdulatlanul,
A tó tükrét, és szomorún idéztem
Más partokat és más hullámokat...
Arany vetések és zöld pázsitok
Között kéklőn terül el szélesen;
Titokzatos vizén halász hajóz,
Vonszolva lassan a ladik mögött
Hitoányka hálót. Ott a parti lankán
Szétszórvva falvak – kissé távolabb
Malomvitorla küszködik forogva
A gyenge szélben...
Ott pedig, ahol
A nagyapám birtokhatára van,
És kátyús út kapaszkodik a dombra,
Ott áll három szép erdei fenyő
Sudáran – egy külön, arrább a kettő
Egymástól karnyújtásnyira – ha olykor
A holdas éjben erre nyargalék,
A csúcsaik susogtak, ismerősként
Köszöntve engem. S most, amint az úton
Ügettem arra, újra megjelentek
Előttem. Mind a három itt van,
És ismerős a sustorgás fülemnek –
De megvénült gyökérzetük körül
(Ahol a föld csupasz volt egykoron)
Egész ifjú liget nevelkedik,
Szép zöld család; a két fenyő alatt
Bokrok tolongnak, gyermekik gyanánt.
S amott áll egymaga mogorva társuk,
Megrögzött agglegény, s körülte semmi,
A föld csupasz, mint régen.
Üdvözöllek,
Te ismeretlen, ifjú nemzedék!
Nem érem meg midőn fölébe nőttek
Az ismerőseimnek, eltakarva
Öreg fejük az arra tévedők
Tekintetétől. Ám az unokám
Talán meghallja sustorgásotok,
Midőn baráti szép beszélgetésből,
Vidám s jóízű eszméssel fejében
Majd elhalad mellettetek az éjben,
És rám emlékezik.

SOPRONI ANDRÁS fordításai